

Jeg var fremmed – tog I imod mig?

*Dec 2005 af Jesper Oehlenschläger,
Sognepræst Solvang Kirke og Indvandrerpæst på Amager*

Forestil dig, at der i nat bliver sat ild på dit hus, og du må flygte over stok og sten, kun iført det tøj du har på med en smugle penge i lommen til at overleve for. Forestil dig, at flere af dine nærmeste familiemedlemmer er døde, og du selv er nødt til at forlade dit hjem, din by, folk og land og flygte for at redde dit liv. Når det så efter en lang og smertefuld flugt er lykkedes dig at komme til et fremmed og fjernt land, hvor der er fred - hvem vil du så henvende dig til efter hjælp? Staten, de politiske partier eller en kristen kirke?

Det glemte folk

Det er naturligvis svært for os danskere at forstille os, at vi selv eller vores nærmeste skulle ende i sådan situation. Ikke desto mindre er det den faktuelle situation for millioner af mennesker verden over. En meget lille del af disse mennesker havner i danske flygtningelejre. Her kan de så sidde i op til 11 år uden en afgørelse på deres ansøgning om asyl. TV 2 dokumenterede d. 22 november i programmet "asylbørn" hvilken umenneskelig situation disse befinder sig i. Mange voksne bryder efter flere år sammen og går ned med svære depressioner eller havner i dybe psykotiske lidelser. Deres børn er mere eller mindre overladt til sig selv, og må tage sig af deres forældre. En del af disse mennesker er kristne. De har lidt, været chikaneret, forfulgt i deres hjemland pga. af deres kristne tro og har ofte betalt en meget høj pris ved at flygte. Undersøgelser viser, at ca. 30-40 % af alle flygtninge og indvandrere i Danmark kommer fra kristen baggrund.

Pt. er en af de store grupper kristne flygtninge i de danske asylcentre de kristne kaldæere fra Irak. Mange af de disse har været chikaneret eller direkte forfulgte i Irak og har opholdt over 5 år i flygtningelejre i Danmark. De er ofte meget traumatiserede pga. deres flugt og dybt deprimerede over deres situation. En stor del er udvist fra Danmark uden mulighed for at anke deres sag eller for at søge om politisk eller humanitær asyl. En større skamplet på det danske velfærdssamfund skal man efter min mening lede meget længe efter. Danmark er det eneste land i norden med så lange sagsbehandlingstider. I Norge f.eks er det praksis, at alle der her ventet mere end 3 år opnår opholdstilladelse i landet.

Til hvem skal disse fremmede vende sig i håb om hjælp, støtte eller omsorg? Til den danske regering som ønsker en stram og fast udlændinge politik, eller til de kristne kirker? Hvem taler de fremmedes sag, og hvorfor skal vi som kirke gøre det?

At være fremmed – et bibelsk perspektiv

At være fremmed er et tema, som løber som linie i gennem hele bibelen. Troens far, Abraham og hans efterkommere Isak, Jakob og Josef måtte også tilbringe en del år som fremmede i andre

lande. Også Moses levede mange år som udlænding i Egypten. Vi kan også læse i GT om hvordan Israels folk måtte leve flere hundrede år i fangeskab i Egypten og mange år senere om deres eksil i Babylon. Ikke bare den fysiske konkrete oplevelse af at være fremmed i et andet land er kendt i bibelen, men også den mere symbolske eller åndelige erfaring af fremmedhed møder vi flere steder. Blandt andet i salme 119:54 hvor salmisten beskriver sin oplevelse af at være fremmed i mødet med Gud. Men også Jesus og hans disciple vandrer omkring og må ofte have følt sig fremmede og til tider direkte uvelkomne. Det er faktisk interessant, at se den måde hvorpå Jesus sender sine disciple af sted på i Lukas 10:1 ff. Disciplene sendes af sted, og Jesus giver dem instruks om, at deres virke og mission skal være afhængig af deres modtagelse hos de fremmede mennesker, de møder. Også Paulus kender til følelse af at være fremmed, og han beskriver sine længsler efter drage bort fra dette liv for at være sammen med Gud (Fil 1). På den ene side er det være kristen, at være en fremmed, som er blevet budt velkommen hjem hos Gud (EF 2:19). Men samtidig er kristenlivet også begyndelsen på et nyt liv som fremmed på denne jord (1 Pet 1:17)

Kirkens kald

Og hvad kommer de fremmede så kirken ved? Faktisk en hel del. Adskillige steder i GT påpeger Guds folks forpligtelse til at tage sig af de fremmede og behandle dem retfærdigt. I 2. Mos 22:20 indskærpes det for Guds folk, at de skal tage sig af de fremmede og undertrykte under henvisning til, at de selv levede i fremmede i Egypten. Men ikke nok med det, Guds folk har også ansvar for at sørge for, at de fremmede har hvad de skal bruge af fysiske fornødenheder i livet. Eksempel: *"Når I høster kornet i jeres land, må du ikke høste helt ud til kanten af din mark, og hvad der ligger tilbage, når du har høstet, må du ikke samle ind; det skal du efterlade til den trængende og den fremmede"* (3 Mos:24) Gentagende gange befaler Guds sit folk, at de skal behandle de fremmede på lige fod med deres landsmænd, og de skal sørge for at, at de har de samme rettigheder og samme levevilkår. Ikke nok med det, Gud nedkalder sin vrede og dom om dem, der bøjer retten for de fremmede, faderløse og enker (5 Mos 24:19).

Hvis ikke kirken skal være med til at påpege den uret der begås mod de fremmede i vores land, hvem skal så gøre det? Når Jesus taler om, at han er kommet for at udråbe frigivelse for fanger og at han vil sætte de undertrykte i frihed, er det så ikke også kirkens opgave at gøre det samme? Alt for ofte er Jesu ord blevet reduceret til dogmatiske lærersætninger og forstået symbolsk, og vi har fjernet den sociale og konkrete betydning af hans ord. Vi kristne i Norden beskylder ofte muslimerne rundt om i verden for at blande politik og religion sammen. Men en af vores kirkes største svigt er, at vi ikke tør være en kirke med en profetisk røst, som taler mod social uret, undertrykkelse og politiske uretfærdighed i vores eget land. Kristendommen er mindst lige så politisk som islam, da troen på Gud er uløseligt forbundet med kærligheden og omsorgen for næsten - også den fremmede!

Ven og fjende

Som allerede antydnet, har vi som kirke en særlig forpligtelse til at tage os af vores kristne brødre og søstre med en anden etnisk baggrund. Både i Jesu forkyndelse, men også hos apostlene står det tydeligt, at vi som kristne har et socialt ansvar for vores kristne søskende. Jesus gør det klart, at kendetegnet på at være hans disciple er den indbyrdes kærlighed (ohn 13). Adelsmærket på hans

folk er ikke den rette dogmatik men en konkret kærlighed, der kommer til udtryk i kærlighedsgerninger overfor andre. Men kærligheden til vores kristne søskende står ikke i modsætning til at hjælpe og støtte mennesker med en anden religion. Som kristne er vi også forpligtet på at elske vores fjender og dem, der forfølger os. Uanset om diverse religiøse grupper her i landet ønsker at bekæmpe os eller modarbejder vores tro, giver det os ikke ret til had eller afvisning af de fremmede. Hvis ikke vi som kristne elsker vores fjender, er vi ikke anderledes end alle andre (Matt 5:43-48). Som mennesker er vi dybest alle Guds fjender pga. synden, men fordi Gud elsker sin fjender, er vi blevet til genstand for hans kærlighed, og derfor er vi også forpligtede til at elske vores fjender. Så radikal er Jesu undervisning faktisk.

At elske i gerning og sandhed

Velmente hensigter eller intentioner hjælper ingen flygtninge, men der må konkrete kærligheds-handlinger til, så vores omsorg for de fremmede, ikke bare forbliver flotte og varme ord (1. John 3:18) Men hvad kan vi som lokal kirke gøre i praksis? En del af de tidligere nævnte kristne kaldæere som sidder i danske asylcentre har fået inddraget deres lommepenge, med ønske fra de danske myndigheders side om at motivere dem til at rejse tilbage til Irak. Konkret kan man i sin lokale kirke samle en pengegave ind til nogle af de familier, der ikke har råd til at give sin ægtefælle eller børn en julegave. Flere lokaler folkekirker rundt om i landet har kontakt til disse kristne, men også Tværkulturelt Center på Østerbro kan være med til at formidle gaver videre. Kirker der ligger i nærheden af asylcenter kan også kontakte disse centre og undersøge, om der er kristne eller andre folk, som ønsker kontakt med eller besøg af nogle fra kirken. Som præst kan man også gå ind flygtningenes konkrete asylsager, skrive støtteerklæringer til fordel for de udviste og sende disse til deres advokater og flygtninge og Integrationsministeriet. Men der er også hårdt brug for, at kristne vil engagere sig både i lokalt tværkulturelt arbejde, men også blande sig i den offentlige politiske debat og tale de fremmede og undertrykte sag.

Når Jesus kommer igen

Adventstiden er over os, tiden hvor vi mindes Jesu komme til jorden. Både hans først komme, som vi fejrer i julen, men også hans andet komme på den sidste dag. Et af de steder i NT som taler om Jesu andet komme er teksten fra Mattæus Evangeliet kap 25, hvor Jesus beskriver verdensdommen. Beretningen er tankevækkende og udfordrer os på vores grundlæggende måde at behandle andre mennesker på. En af de gerninger Jesus fremhæver hos de retfærdige er, at de har taget i mod de fremmede. At tage imod en fremmed er at tage i mod Jesus selv. Og Jesus gør det helt klart, at Guds dom rammer dem, der ikke vil tage fx i mod de fremmede. For Jesus kommer selv i til os alle i skikkelse af en fremmed, nøgen, en fængselet m.m. Og Jesus sammenfatter sin tale i ordene om, at alt hvad vi har gjort mod en af disse hans mindste brødre, det har vi gjort i mod ham. Har vi ikke taget i mod de fremmede, så har vi heller ikke taget i mod ham. Så hvordan vil vi svare Jesus, når han retter sit blik på os siger: "Jeg var fremmed"? Tog vi i mod ham?